

**Ivsti Rycqvii Canonici Gandavensis, Civis Romani, De
Anno Secvlari Ivbileo Syntagma**

De Rycke, Josse

Antverpiae, 1624

Capvt I. Dies , Mensis, Annus Septimus sacer apud Hebræos: item Annus
Septies Septimus. Sabbatum & Anni Sabbatici. Iudæi dicti Sabbatarij.
Plutarchi, Taciti, Dionis, Appionis, Lactantij de Sabbato ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64507](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64507)

I V S T I
R Y C Q V I I

D E A N N O

S E C V L A R I

I V B I L E O

S Y N T A G M A.

C A P V T I.

Dies, Mensis, Annus Septimus sacer apud Hebraeos: item Annus Septies-septimus. Sabbatum, & Anni Sabbatici. Iudei dicti Sabbatarij. Plutarchi, Taciti, Dionis, Appionis, Lactantij de Sabbato error. Septenaria Hebraeorum Ferie à calumniâ vindicata.

SVMMVM ILLVD ET INEFFABILE NVMEN, cuius Natura bonitas est; consilium, Sapiencia; inter cætera præclarissima instituta, quibus populum electum ad omnem religionem ac humanitatem conformavit; admirabili & arcanâ quadam ratione Sapientibus vsum videtur, cum Numerum Septenarium adeò sanctum diuinumque reddidit,

A

dit,

Scenopegia.

Lib. 3. Ars.
910.

dit, vt pleraſque Legis cærimonias eo definierit, & omnem ferè temporum feriem eius canone ac menſurâ concluderit. De die enim Septimo Exodi xx. ita ſancitum eſt: *Memento vt diem SABBATI ſanctifices. Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua, SEPTIMO autem DIE SABBATVM DOMINI DEI TVI Eſt.* quod ipſum ſæpè alibi in Diuinis litteris repetitum legitur. Menſe autem Septimo, quem Romani à numero SEPTEMBREM, poſteriores Hebræi TISRI nominârunt, Feſtum *Tubarum* die eius primo; Feſtum *Expiationum*, ſeu *Propitiationis*, decimo; Feſtum *τῆς σκηνωπηγίας*, ſiue *Tabernaculorum*, decimo & quinto eius die ſolemniter celebrari iuſta. Addunt Rabbini *Encania*, ſiue *Dedicationem Templi Salomonis*, ſed quòd ea Diuinis præceptis nuſquam indieta ſit, inter arbitrarías religiones potiùs, quàm ſtatas, aut annales, habenda. Diem & Menſem conſecratum Septimus Annus excepit, non minore curâ à ſupremo Legislatore populo commendatus, & SABBATICVS proinde, ſiue *Terra Sabbathum*, ab illius *ἀναπαύσει* ſiue ceſſatione, nuncupatus. Illum Leuit. xxv. his verbis præceptum habemus: *Sex annis ſeres agrum tuum, & ſex annis putabis vineam, colligeſque fructus eius; Septimo autem anno Sabbathum erit Terra requietionis Domini: agrum non ſeres, & vineam non putabis, qua ſponcè gignet humus, non metes, & vvas primitiarum tuarum non colliges; quaſi vindemiam; annus enim requietionis terra eſt, ſed erunt vobis in cibum.* Hanc Terra requietionem, & ſeptennalem Sabbathiſmum, Iosephus eleganti vocabulo *ἀναπαύσει τῆς γῆς* appellauit: quo, ſuxta

Gramma-

Grammaticos, otium, remissio, quies, indulgentia, significatur. Meminit Anni huius septimi eiusque ἀνέσεως Corn. Tacitus, ubi de Iudæorum Legibus ac Relligione agit; sed more suo, impie & acerbè: *Septimo die (inquit) otium placuisse ferunt, quia is finem laborum tulerit; deinde blandiente inertia septimum quoque annum ignavia datum.* Meminit quoque S. C. Cæsariani temporis apud Fl. Iosephum, his verbis: Τ. ΚΑΙΣΑΡ, ΑΥ- ibid lib. 14.
 ΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ἔστησε καὶ ἰταυτὸν ὅπως τελευτῶν ὑπὲρ τῆς ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΩΝ πόλεως, ΙΟΠΠΗΣ ὑπεξαίρεταις, χωρὶς τῆ ἑβδομῆ ἔτους, ὃν ΣΑΒΒΑΤΙΚΟΝ ἰταυτὸν προσαγορεύουσιν, ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ μήτε ἀπὸ τῶν δειδῶν κέρπον λαμβάνουσι, μήτε σπέρουσι. Hoc est: T. C A E S A R I M P. I T E R. statuit, ut cotannis tributum pendant Hierosolymitani pro sua ciuitate, Ioppe exceptâ, absque Anno septimo, quem S A B B A T I C V M nominant: quod in eo nec fructus arborum legant, nec seminent. Enimueiò plurima Israelitis Anno sacro Sabbatico priuilegia concessa, quæ Moses Deuteron. c. xv. sigillatim enumerat: *Septimo (inquit) anno facies REMISSI- O- N E M, quæ hoc ordine celebrabitur: Cui debetur aliquid ab amico, vel proximo, ac fratre suo, repetere non poterit. A peregrino, & aduenâ exiges, ciuem & propinquum repetendi non habebis potestatem: & omnino indigens & mendicus non erit inter vos. Fœnerabis gentibus nullis, & ipse à nullo accipies mutuum. Et paucis post verbis: Cum tibi venditus fuerit frater tuus Hebraus, aut Hebraea, & sex annis seruerit tibi, in septimo anno dimittes eum librum, & quem libertate donaueris, nequaquam vacuum abire patieris, sed dabis viaticum de gregibus, & de*

4 IUSTVS RYCVIVS

Per excel-
lentiam.

mysticorum
plurimum.

Esayh. 1.
Ani. c. 20.

Gen. 2.

Lib. 7. c. 19.

vid apparen-
te semita non
quarimus.

areâ, & de torculari tuo. Annum septimum subse-
cutus est Annus septies septimus, κατ'ἰζοχὴν SAB-
BATICVS, & à multiplici indulgentia, priui-
legio, ac sanctificatione שַׁבָּת, id est, IOBE-
LV S siue IOBELEVS dictus, quem statis
vicibus recurrentem, & Monade ad Septem
Annorum Hebdomadas mysticè adiectâ, in
Quinquagesimum quemque Annum inciden-
tem, diuinâ auctoritate celebrârunt. De cuius
anni festiuitate ac cærimoniâ cum deinceps pro-
lixius dicturus sim, sufficet heic eius institutio-
nem è Leuitici, μουσικῶν operis, capite x xv.
adnotasse. Ait ibi Dominus: Numerabis quoque
tibi Septem Hebdomadas annorum, id est, Septies
septem, quæ simul faciunt annos XLIX. & clanges
buccina mense septimo, decima die mensis, Propitia-
tionis tempore in vniuersa terra vestra, sanctificabis-
que Annum Quinquagesimum, & vocabis REMIS-
SIONEM cunctis habitatoribus terra tua, ipse
enim est IVBILLEVS. Nihil igitur mirum si à
tam multiplici Sabbatismo SABBATARIÏ
per contumeliam Hebræi apud profanos voca-
rentur. Porrò venerandum SABBATI nomen
à שָׁבַת id est, quiescere ac laborem remittere, de-
ducitur; mystico Diuinæ cessationis à Munda-
næ creationis opere, in die septimâ, argumento.
Lactantius tamen Firmianus arcano illo Numi-
nis consilio perpenso, quo tantam SEPTENARIO
dignitatem indidit, ab eodem numero, SEBA
Hebræis dicto, SABBATVM formandum puta-
uit: quòd cum ex ipsa Hebraicâ linguâ quæ ta-
lem formationem respuit, & Scripturæ sacræ
testimonio refellatur; nos ἐδὲ παρὰ τὴν ἀλγεῖαν ἡ ἑπ-
τάμηνη

ἑπτάμηνη

ἔφη. Ridiculus magis in SABBATI etymo Plu- Synops. 50
9. 1.
 tarchus, curiosus alioqui scriptor, qui aliquid suo-
 rum διουσιωνων Iudæis affricare contendit, quasi
 Διούσιου seu BACCHI cultores fuissent in Sabba-
 tis, quod illius Sacerdotes Græci σαββυς vocent,
 illosque in furorem incitatos ἀσεβειαν pati dice- Impietatem
Xyland. vero
eti, non satis
propterea.
 rent. Præterea quod circa Sabbati Festum Iu-
 dæi largiusculè poculis se inuitarent, illisque sum-
 ma poenarum esset vsu vini interdici. Neque du-
 bito quin & Ζεβασίου Bacchi cognomen illhic
 posuerit, quod tamen in exemplari lacunoso, vt
 asterisci indicant, intercidit: cuius cognomen
 Aristophanes, eiusque Scholiastes, Orpheus in
 Hymnis, Macrobius lib. 1. Saturn. Appul. lib. XI.
 Metamorph. Suidas in hac voce, & alij memi-
 nere. Sic enim dictum Liberum volunt ἀπὸ τοῦ
 θεοῦ quo Thraces in Bacchicis vterentur, Sacra incla-
matione.
 θεοῦ. quod & ipsum inclamitasse Æschinem in
 matris comitatu vlulantem Demosthenes in In-
 uectiuâ ei obiicit. Meminit Ζεβασίου μυστηρίων vti
 valdè inhonestorum Clemens Alexandrinus in
 Protreptico. Meminit & Harpocracion filij ipsius
 Liberi, Mnaseâ Patarensi auctore ZABAΣΙΟΥ
 cognominati. Quin & Iouem aliquem hoc co-
 gnomento cultum indicant veteres lapidum in-
 scriptiones, & Valerius lib. 1. cùm ait: *Senatus, qui
 Zabasii Iouis cultu simulato mores Romanos inficere
 conati sunt, domos suas repetere coegit.* M. Tullius,
 lib. 11. de legibus, Iouem Zebasium vocat, me-
 mor eiusdem in eo euicendo Romanæ seuerita-
 tis. Nec minore temeritate Plutarchus, quàm
 SABBATI nomen tentauit, LEVITARVM appel-
 lationem attigit, &, vt nihil fabulæ Bacchicæ à

se confictæ deesset, à Lycio vel EVIO, Bacchi cognomentis, illam repetendam putavit. Neque minùs inepta sunt quæ à Dione Cocceiano, & Cornelio Tacito, adferuntur de Sacrosancto illo die, quasi Saturni feriis dicatum Iudæi habuissent, quòd apud Græcos ac Romanos eâ die Saturnus coleretur. Ridiculum etiam, & meritò à Iosepho subsannatum, commentum Appionis, qui Hebræos sex dierum itinere confecto, peste inguinariâ correptos scribit diem septimam subsistere coactos: qui morbus Ægyptiis *Sabbatosis* diceretur. Venia tamen fortalsè aliqua danda hominibus Sacræ linguæ & Historiæ planè imperitis, cum nullibi ferè profani Scriptores magis delirârint, quàm cum in sacra & leges gentis sacræ, velut in scopulos & Acroceraunia ignari nautæ, impegerunt. Nequis igitur cum Tacito deinceps existimet Dies illos Annosq; Septimos meræ ignaviæ atque inertiae datos, audiat Hebraicum Platonem (ita meritò Philonem appello) gentis suæ institutis ac religioni patrocinantem: *Iussit (inquit) Deus, ut quicumque hac instituta recepissent, sicut in cæteris ita in hoc quoque Deum sequerentur operando per sex dies, septima verò in erqui scendo, vacandoq; contemplationi rerum, & studio Sapientia, retractando etiam cogitatione acta præterita, & rationem eorum à se reposcendo; sicubi à Legum præscriptio aberratum fuerat, ut imposterum cautiiores essent, prospicerentq; ne iterum impingerent in eadem offendicula.* Hactenus Philo. Vacabant autem Hebræi die Sabbati Læctioni, Legis ac Prophetarum, quem morem cum ex Actis Apostolicis passim, tum ex Evangelio

Lib. 37.

Hist. Lib. 5.

Lib. 1. cap.

42.

Lib. de Decal.

gelio Lucæ intelligimus, in quo CHRISTVS ipse cap. 4.
 die Sabbathi intrasse in Synagogam apud Na-
 zarenos dicitur, & de Isaia Propheta aliquid le-
 gisse: atque is mos apud Hebræos in hodiernum
 vsque diem retinetur. Vnde intelligimus diebus
 sacris, dum corpora feriarentur, animos contem-
 platione rerum cælestium ac studio Diuinę Phi-
 losophiæ exercuisse, conscientiæ quoque exa-
 men in illâ tranquillitate instituisse; atque ita
 otium illud omni labori ac negotio fuisse præfe-
 rendum. Eadem cautio in Annum Sabbaticum
 fuit, de quo in Lege Mosaicâ sic præceptum ha-
 bebimus: *Post septem annos anno Remissionis, in So-* Deuter. 15.
lemnitate Tabernaculorum, conuenientibus cunctis
ex Israel, vt appareant in conspectu Domini Dei
Tui, in loco quem elegerit Dominus, leges verba Le-
gis huius coram omni Israel, audientibus eis, & in
vnum omni populo congregato, tam viris quam mu-
lieribus, paruulis, & aduenis qui sunt intra portas
tuas, vt audientes discant, & timeant Dominum
Deum vestrum, & custodiant, impleantq; omnes ser-
mones Legis huius. Hinc ergo nostri homines salu-
 briter discant quid sibi operis incumbat, cum
 præscripta Ecclesiæ iussu Festa celebrantes vni
 Deo vacare, & à seruili opere cessare iuben-
 tur. Festum autem *Tabernaculorum*, cuius Con-
 stitutio illa meminit, & nos antè mentionem
 feceramus, è ternis celebrioribus Hebræorum Fe-
 stis fuit, aliter *Scenopogia*, & *Collecta Frugum* Lib. 3. de
R. P. Heb.
Esra lib. 2.
c. 8.
 (vt Sigonius putat) appellatum; septem diebus
 continuis, cum octauo *Collectæ*, cottidianis sa-
 crificiis peragebatur: quo multiplicato die-
 rum numero commodius sacrorum Libro-

rum Lectio institui posset: quem legendi morem à temporibus Iosue F. Nun intermissum, Esdras post captiuitatem Babylonicam in vsum reuocari præcepit.

CAPVTLII.

SEPTENARIII religio amplius explicata. quare τεισφίη dictus. Eius in Sacris Hebræorum frequentia, ac Mysterium in Temporibus signandis. Pœnitentiæ Sacrum; ac Diuinæ iracundiæ interpretem nonnumquam videri.

A Diuino
cultu & re-
ligione.
Philo lib. de
Mundi opif.

maximè
Diuinam.

mirandas.
Ibidem.

SEPTENARIVM ἑπτὰ τῆς εἰσβα-
ρῆς dictū, vel dici debuisse, Sapien-
tūm virorum opinio est. ille enim
numerus est cuius canone ac mē-
surâ vniuersæ penè religiones
apud Hebræos, yti diximus, definiuntur. *δεικνύται*
autem illum Numerum esse, vel hinc ostendi po-
test, quòd è Ternario ac Quaternario, qui duo
numeri admodum sacri ac diuini, compactus
fit: quòd solus eorum qui Denario comprehen-
duntur, neque gignat alium, neque ipse gigna-
tur: quòd è Senario, item numero perfectissimo,
& Monade, expressâ Dei imagine, componatur:
vt cæteras *θαυμάσις* eius proprietates, quas è Py-
thagoricis Philo Hebræus aliq̄ue recensent, Di-
uinis mysteriis diuinè congruentes, transeamus.
Sanctum ergo ac mirabilem hunc Numerum
Diui-